

Козаченко Т.І., студентка

Науковий керівник: Орлова О.В.

ВП «МФ КНУКіМ», м. Миколаїв

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ НА МИКОЛАЇВЩИНІ: ІННОВАЦІЙНИЙ ТУРПРОЕКТ «В СЕЛО ЗА СПОГАДАМИ»

На сьогоднішній день, сільський зелений туризм – явище для України досить нове, неординарне і трактується по-різному. Саме тому між фахівцями в сфері туризму ще й досі тривають дискусії щодо визначення змісту таких понять як сільський зелений туризм, еко – та агротуризм, відпочинковий туризм, екоагротуризм, а також багато авторів розуміють одне і теж під різними поняттями. Так, згідно із ст. 1 проекту Закону України «Про сільський зелений туризм» сільський зелений туризм являє собою відпочинковий вид туризму, що передбачає тимчасове перебування туристів у сільській місцевості (селі) та отримання ними послуг сільського зеленого туризму [3].

За визначенням Міжнародної спілки екотуризму, сільський зелений туризм визначається як спрямована мандрівка в сільську місцевість з метою ознайомлення з місцевою культурою та історією природного середовища, яка порушує цілісності екосистеми, при цьому робить охорону природних ресурсів вигідною для сільських мешканців[4].

Міжнародний Союз охорони природи визначає даний вид туризму як мандрівку з відповідальністю перед навколишнім середовищем по відносно незайманих територіях з метою вивчення і насолоди природою, що сприяє її охороні, чинить «м'який» вплив на навколишнє середовище, забезпечує активну соціально-економічну участь місцевих мешканців у збереженні природи та отриманні ними переваг від цієї діяльності [5].

На думку вченого Кузика С.П. сільський зелений туризм – це проведення вільного часу в сільському середовищі, якому притаманна відповідна забудова, сільський побут, мальовничий ландшафт тощо. Зелений він тому, що туристичні заняття у вигляді пішохідних і кінних прогулянок, спортивних та оздоровчих подорожей (в тому числі полювання і рибальство) відбуваються у сільській місцевості серед живої зеленої природи [2, с. 104].

Горішевський П.В., Васильєв В.В. та Зінько Ю.В., у своїх наукових дослідженнях наголошують, що сільський зелений туризм - це відпочинковий вид туризму, сконцентрований на сільських територіях, який передбачає

розвиток туристичних шляхів, місць для відпочинку, аграрних і народних музеїв, центр з обслуговування туристів з екскурсоводами [1, с. 16].

Нині, в Україні існує три різновиди сільського зеленого туризму, а саме: агро- та екотуризм і відпочинковий туризм. Важливою фігурою в забезпеченні функціонування зазначених видів туризму виступає сільська родина, яка надає житло, забезпечує харчування і знайомить з сільською місцевістю.

Отже, розглянемо види сільського зеленого туризму. Агротуризм – вид сільського зеленого туризму, як пізнавального так і відпочинкового характеру, пов'язаний з використанням підсобних господарств населення або земель сільськогосподарських підприємств, які тимчасово не використовуються в аграрній сфері.

Екотуризм – науково-пізнавальний вид сільського зеленого туризму, переважно в сільській місцевості, розташованих у межах території національних парків, заповідних зон, природних парків, де передбачено обмеження щодо навантаження на територію та регламентовано види розважального відпочинку.

Відпочинковий туризм – вид сільського зеленого туризму, базою розвитку якого є капітальний житловий фонд на садибах господарів та наявні природні, рекреаційні, історико-архітектурні й інші надбання місцевості.

Варто визначити, що позитивний вплив сільського зеленого туризму на вирішення соціально-економічних проблем села полягає передусім у тому, що він розширює сферу зайнятості селян, особливо жінок, і надає селянам додатковий заробіток. Сільський туризм в Україні розширює можливості зайнятості сільського господаря не тільки у виробничій сфері, але й сфері обслуговування. При певному нагромадженні числа відпочиваючих з'являється потреба в задоволенні різноманітних запитів, а це в свою чергу, стимулює розвиток сфери послуг: транспортних, відпочинково-розважальних, служби побуту, зв'язку, торгівлі тощо.

Розвиток сільського туризму спонукає до поліпшення благоустрою селищ, тобто сільських садиб, вулиць, а також він стимулює розвиток соціальної інфраструктури. На першому етапі обслуговування відпочиваючих відбувається за допомогою існуючого житлового фонду з використанням місцевих рекреаційних ресурсів. Та з часом за рахунок коштів, які надходять від цієї діяльності ті, хто нею займаються, починають робити вклади у поліпшення комунального облаштування житла, вулиць. Об'єднаними зусиллями вони поліпшують сферу обслуговування, що є вагомим внеском у розвиток села.

Сільський туризм позитивно впливає на відродження, збереження і

розвиток місцевих народних звичаїв, промислів, пам'яток історико-культурної спадщини. Проявляючи інтерес до цих надбань народної культури, жителі міст, що відпочивають на селі, розкривають місцевим жителям їх справжню цінність, популяризують їх у своїх краях і таким чином допомагають їх збереженню морально, а подекуди й матеріально.

Особливо цікавим може бути відпочинок у селі тоді, коли до нього долучаються цікаві екскурсійні маршрути, що розкривають витoki та джерела народної культури та мистецтва, літератури, української духовності в цілому. Це й є ознайомлення з численними центрами народних художніх промислів, ткацтва, вишивання, гончарства, малярства, різьблення по дереві, лозоплетіння.

У Миколаївській області існують всі необхідні сприятливі умови для подальшого перспективного розвитку сільського зеленого туризму (СЗТ).

А саме:

- географічне та геополітичне розташування;
- історична національна особливість регіону;
- існування досвіду прийому відвідувачів;
- наявність природних рекреаційних ресурсів;
- наявність пам'яток, історична спадщина міст і сіл, збереженість культури та народних ремесел;
- наявність виходу до Чорного моря;
- розробка туристичних маршрутів;
- розробка районних програм розвитку сільського зеленого туризму;
- визнання на рекреаційно-туристичних ринках, у т.ч. міжнародних (Молдова, Білорусія, Латвія, Румунія), відносно позитивного іміджу регіону;
- чисте навколишнє середовище, порівняно не високе забруднення в наслідок аварії на ЧАЕС;
- розвинута транспортна мережа;
- зростання якості та асортименту рекреаційно-туристичних послуг, тенденції до нарощування обсягу наданих послуг;
- визнання туристичної сфери одним із пріоритетних напрямів розвитку сільської економіки.

З відси ми маємо певні можливості для розвитку СЗТ:

- розвиток сільського зеленого туризму значно збільшить доходи селян, що поліпшить економічний розвиток сіл Миколаївщини;
- розвиток несільськогосподарських видів підприємницької діяльності;
- приїзд туристів сприятиме більшому піклуванню, а відтак, кращому збереженню культурно-історичних пам'яток регіону;
- створення нових робочих місць в сфері обслуговування, медицини,

транспортні мережі, які зможуть надати роботу і випускникам ВНЗ;

- покращення технології обслуговування рекреантів і туристів.

Позитивний імпульс розвитку СЗТ очікується й від реалізації проекту «Туристичне Приінгулля», маршрут якого «Миколаїв – Гур`ївка – Миколаїв».

Вважатимемо, що ефективній дії зазначеного проекту буде сприяти розроблений нами план відкриття комплексу СЗТ «Рибацька хата» с. Гур`ївка, Новоодеського району, Миколаївської області, основними цілями якого є: розвиток сільської економіки, шляхом створення додаткових робочих місць, розвитком сервісної інфраструктури, покращення привабливості регіону, залучення як вітчизняних, так і іноземних інвесторів. Основні характеристики комплексу СЗТ, який включає: споруди (для проживання туристів); етномузей українського побуту; медичний пункт; дитячий майданчик; ресторан української кухні, традиційних страв регіону; прогулянковий катер; магазин з рибацьким приладдям; сувенірні кіоски; мікроавтобус.

Основною гордістю запропонованого сільського дворика “Рибацька хата” має стати “етномузей”, який уособлює в собі історію і далеке минуле наших дідів та прадітів, зберігає та розкриває туристам звичаї та традиції українського народу. Пропонуються пішохідні і велосипедні маршрути під керівництвом інструктора.

Відкриття такої садиби є інвестиційно-привабливим, оскільки в регіоні відсутні даного типу садиби, що забезпечується прибутковістю інвестицій в галузь. Більше того, відкриття такого “сільського дворика” буде привабливим не лише для українських, але й для іноземних туристів, які матимуть змогу завчасно забронювати місця, відвідати історичні та визначні місця, ознайомитись з культурою та побутом українського народу.

Список використаної літератури

1. Горішевський П. В. Сільський зелений туризм: організація гостинності на селі: підручник / П. В. Горішевський, В. П. Васильєв, Ю. В. Зінько. – Івано-Франківськ : Місто-Н, 2003. – 148 с.

2. Кузик С. П. Менеджмент туризму в регіоні / С. П. Кузик, Д. Л. Олесевич// Регіональна економіка. – 1999. – № 1. – С. 103–109.

3. Проект Закону України “Про сільський зелений туризм” станом на 23.10.2003р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kr-admin.gov.ua/Tourism/NPB/2.pdf>

4. <http://mykrai.wordpress.com/> Міжнародна спілка екотуризму.

5. <http://znaimo.com.ua/> Міжнародний союз охорони природи.